

ดัชนีเศรษฐกิจ/ภาวะเศรษฐกิจสำคัญ และความคืบหน้าของ Transition Period

- เศรษฐกิจไตรมาส 4/2562 ของสหภาพยุโรปยังคงอ่อนแอ รายงานการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงินสหภาพยุโรป ครั้งแรกของปี 2563 ในการประชุมระหว่างวันที่ 22 – 23 ม.ค. 2563 สรุปได้ว่า เศรษฐกิจยุโรปไตรมาส 4 ปี 2019 ยังคงอ่อนแอ โดยภาคอุตสาหกรรมการผลิตยังประสบปัญหาชะลอตัว ถึงแม้ข้อตกลงทางการค้าระหว่างจีนและสหรัฐฯ ทำให้ความตึงเครียดของการค้าโลกผ่อนคลายลง แต่ข้อตกลงดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อภาคการส่งออกของยุโรปที่ยังคงมีข้อพิพาทอยู่กับสหรัฐฯ อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นที่อาจเป็นปัจจัยฉุดรั้งการขยายตัวของเศรษฐกิจยุโรป เช่น การให้การสนับสนุนแก่บริษัทในภาคอุตสาหกรรมการบินที่ไม่ถูกต้อง การเจรจาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ภายหลัง Brexit ระหว่างสหภาพยุโรปและสหราชอาณาจักรที่ยังไม่เห็นทิศทางที่ชัดเจน แม้ดัชนีเศรษฐกิจและตัวเลขเศรษฐกิจที่เผยแพร่ในช่วงนั้น เริ่มมีเสถียรภาพมากขึ้น แต่ ECB จำเป็นต้องประเมินสถานการณ์อย่างระมัดระวัง เพื่อไม่ให้แนวทางการดำเนินนโยบายการเงินในอนาคตของ ECB คลาดเคลื่อนไป จนส่งผลให้มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของ ECB ที่ใช้ในปัจจุบัน มีประสิทธิภาพลดลง

- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประเทศสมาชิกยูโรโซนพร้อมดำเนินนโยบายการคลังเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ

ในแถลงการณ์ของการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประเทศสมาชิกยูโรโซนได้แสดงความพร้อมจะดำเนินการกระตุ้นเศรษฐกิจผ่านนโยบายการคลัง หากความเสี่ยงต่างๆ ยังคงส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวม แม้ว่าก่อนหน้านี้สมาชิกยูโรโซน 19 ประเทศ พยายามรักษาวินัยทางการคลังมาโดยตลอด ในขณะที่ธนาคารกลางยุโรป (ECB) จะเรียกร้องให้สมาชิกยูโรโซนนำเครื่องมือทางการคลังออกมาใช้เพื่อช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจอีกทางหนึ่งอยู่หลายครั้ง เช่น นาย Olaf Scholz รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังของเยอรมนี ได้ออกมาสนับสนุนแถลงการณ์ดังกล่าว ทั้งนี้จะเป็นเพราะ การชะลอตัวของเศรษฐกิจในปีที่ผ่านมา และการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา เป็นปัจจัยที่กดดันให้เยอรมนียอมผ่อนปรนท่าทีที่เคยต่อต้านการกระตุ้นเศรษฐกิจผ่านนโยบายการคลัง นาย Bruno Le Maire รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังฝรั่งเศส ได้เปิดเผยว่า สมาชิกยูโรโซน 19 ประเทศ ได้ยินยอมที่จะให้มีการดำเนินนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจเพิ่มเติมผ่านเครื่องมือทางการคลัง หลังจากการกระตุ้นเศรษฐกิจผ่านนโยบายการเงินเริ่มมีประสิทธิภาพลดลง โดยจะพิจารณานำเครื่องมือดังกล่าวออกใช้เมื่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจส่งสัญญาณให้เห็นถึงการชะลอตัวอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนั้น นาย Le Maire เสนอว่า สหภาพยุโรปควรพิจารณาการลงทุนของภาครัฐในโครงการเพื่อสิ่งแวดล้อม หรือ “Green projects” เพิ่มขึ้น เพราะเป็นการลงทุนทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน

● ผลกระทบของเชื้อโควิด 19

- นาย Olaf Scholz รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังของเยอรมนี เห็นว่า ยังคงเร็วเกินไปที่จะสามารถประเมินถึงผลกระทบจากปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19 ที่มีต่อเศรษฐกิจโลกได้ในขณะนี้ แต่ผู้เกี่ยวข้องจากนานาประเทศจะต้องหารือเกี่ยวกับสถานการณ์ดังกล่าวบนพื้นฐานข้อมูลความเป็นจริงอย่างเหมาะสม และในขณะเดียวกันก็จำเป็นต้องมีความพร้อมที่จะดำเนินมาตรการต่างๆ เพื่อช่วยสนับสนุนเศรษฐกิจ หากผลกระทบจากปัญหาการแพร่ระบาดของโรคมีความรุนแรงมากขึ้นกว่าที่คาดการณ์กันไว้ ทั้งนี้ ปัจจุบันผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมการผลิตของยุโรป โดยเฉพาะเยอรมนี กำลังต้องเผชิญกับปัญหาการขาดแคลนส่วนประกอบในภาคอุตสาหกรรมการผลิต หลังจากโรงงานผลิตหลายแห่งในจีนจำเป็นต้องปิดทำการชั่วคราว เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19 โดยปัญหาดังกล่าวเริ่มส่งผลกระทบต่อกระบวนการผลิตสินค้าทั่วโลก และมีแนวโน้มจะยืดเยื้อต่อไปอีกสักระยะ
- นาย Phillip Lane – Chief Economist ธนาคารกลางยุโรป (ECB) ให้สัมภาษณ์ Bloomberg TV ว่า ปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19 ได้สร้างความปั่นป่วนให้กับระบบเศรษฐกิจ และกระทบต่อประมาณการทางเศรษฐกิจของ ECB โดยจะยังเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อเศรษฐกิจต่อไปจนกว่าประเทศต่างๆ จะสามารถควบคุมและจำกัดการแพร่ระบาดของโรคได้จริง อย่างไรก็ตาม นาย Lane ยังมองเศรษฐกิจยุโรปในทางที่ดี ว่าเศรษฐกิจยุโรปยังได้รับปัจจัยสนับสนุนจากอุปสงค์ภายในประเทศ และการปรับสูงขึ้นของค่าจ้างแรงงาน
- สายการบิน Air France ของฝรั่งเศส เตือนว่า สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19 อาจส่งผลกระทบต่อรายได้ของบริษัทมากกว่า 200 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ภายในเดือน เม.ย. 2563 หลังจากการแพร่ระบาดของเชื้อดังกล่าวได้สร้างความกังวลให้กับโลก และส่งผลให้จีนจำเป็นต้องปิดการเดินทางเข้าออกประเทศ จนกระทบต่อธุรกิจสายการบินอย่างรุนแรง โดยสายการบินทั่วโลกต่างต้องยกเลิกเที่ยวบินระหว่างจีนแผ่นดินใหญ่และประเทศอื่นๆ จนถึงสิ้นเดือน มี.ค. นี้ หากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสมีความรุนแรงหรือกินเวลายาวนานกว่าที่เคยประเมินไว้ ผลประกอบการของกลุ่มผู้ให้บริการขนส่งทางอากาศอาจได้รับผลกระทบรุนแรงมากขึ้นตามไปด้วย
ทั้งนี้ นับจากก่อนสถานการณ์โรคระบาด จนปัจจุบัน ราคาหลักทรัพย์ของสายการบิน Air France ปรับลดลงกว่าร้อยละ 3.8 เนื่องจากสถานการณ์ต่างๆ ได้เปลี่ยนไปจากที่เคยประเมินไว้เมื่อช่วงต้นปี ขณะที่เที่ยวบินไปกลับจีนแผ่นดินใหญ่คิดเป็นสัดส่วนกว่าร้อยละ 5.5 ของเที่ยวบินทั้งหมดในปี 2562

- การประชุมกำหนดแผนงบประมาณของสหภาพยุโรป (EU Budget) เป็นการหารือเกี่ยวกับจำนวนและรูปแบบในการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสม ในเวลาอีก 7 ปีข้างหน้า หลังจากแผนงบประมาณปัจจุบันสิ้นสุด ในปี 2563 ผู้นำของเยอรมนีและกลุ่มประเทศที่อยู่ในฐานะผู้จ่ายเงินสมทบสุทธิ (Net contributor) ได้แก่ เนเธอร์แลนด์ ออสเตรีย สวีเดน และเดนมาร์ก เรียกร้องให้มีการปรับลดเงินงบประมาณ และจำกัดจำนวนเงินจ่ายสมทบ (Contribution) ขณะที่คณะกรรมการยุโรป (European Commission) เสนอให้ปรับการจัดสรรงบประมาณใหม่ โดยให้ลดสัดส่วนงบประมาณด้านการเกษตรและการประมงลง ซึ่งข้อเสนอดังกล่าวสร้างความกังวลให้แก่กลุ่มประเทศสมาชิกทางตอนใต้และตะวันออกของยุโรปค่อนข้างมาก กลุ่มผู้นำจากกลุ่มประเทศดังกล่าวจึงเรียกร้องให้คงงบประมาณช่วยเหลือด้านการเกษตรเอาไว้ นอกจากนี้ ยังมีการหารือถึงการจัดการกับสัดส่วนเงินสมทบที่หายไปประมาณ 60 พันล้านยูโร หลังสหราชอาณาจักรถอนตัวออกจากการเป็นสมาชิกสหภาพยุโรป

ความคืบหน้าของ Transition Period

- นาย Boris Johnson นายกรัฐมนตรีสหราชอาณาจักรเปิดเผยว่า สหราชอาณาจักรไม่ได้ต้องการข้อตกลงหรือเงื่อนไขทางการค้าที่พิเศษกว่าประเทศอื่นๆ และต้องการเพียงข้อตกลงลักษณะเดียวกับที่สหภาพยุโรปทำไว้กับประเทศอื่นๆ ก่อนหน้านี้นั้น โดยทีมเจรจาของสหราชอาณาจักรจะไม่ยอมรับร่างแนวทางการเจรจาจากสหภาพยุโรป เนื่องจากเห็นว่า สหราชอาณาจักรไม่ควรได้รับการปฏิบัติที่เข้มงวดกว่าประเทศคู่ค้าอื่นๆ ของสหภาพยุโรป อาทิ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และแคนาดา ในประเด็นเรื่อง การสนับสนุนช่วยเหลือของรัฐบาล มาตรการทางภาษี และมาตรฐานในด้านต่างๆ ทั้งนี้ สหภาพยุโรปได้ปรับลดภาษีเกือบทั้งหมดให้แก่ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และแคนาดา และไม่ได้บังคับให้ทั้ง 3 ประเทศ ต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสหภาพยุโรป ในเรื่องการสนับสนุนช่วยเหลือของรัฐบาล หรือต้องยอมทำตามกฎเกณฑ์ของสหภาพยุโรปที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงในอนาคต
- นาย George Eustice - Secretary of State for Environment, Food and Rural Affairs ของสหราชอาณาจักร ซึ่งรับผิดชอบในส่วนของการเกษตรกรรม ประมง แสดงความมั่นใจว่า สหราชอาณาจักรและสหภาพยุโรปจะสามารถหาข้อตกลงร่วมกันได้ในที่สุด พร้อมทั้งตั้งเป้าว่าจะสามารถบรรลุข้อตกลงเกี่ยวกับการทำประมงได้ภายในเดือน ก.ค. 2563 แต่หากไม่เป็นไปตามคาด สหราชอาณาจักรก็พร้อมจะเจรจาข้อตกลงในฐานะ “independent coastal state” เช่นเดียวกับก้นนอร์เวย์
- สหราชอาณาจักรมีแผนจะนำระบบ “points-based immigration system” มาใช้กำหนดคุณสมบัติของผู้อพยพจากทั่วโลกที่ต้องการจะเข้ามาทำงานในสหราชอาณาจักรภายหลัง Brexit ในวันที่ 1 ม.ค. 2564 โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือต้องการให้ความสำคัญกับการคัดกรองแรงงานฝีมือเข้าสู่ประเทศ และลดการพึ่งพาแรงงานต้นทุนต่ำจากประเทศยุโรป ซึ่งเป็นหนึ่งในปัญหาที่นำมาสู่สถานการณ์ Brexit หลังมีกลุ่มแรงงานจากยุโรปจำนวนมากไหลเข้ามาทำงานในสหราชอาณาจักร โดยเฉพาะจากกลุ่มประเทศยุโรปตอนกลางและตะวันออก โดยจะมีเกณฑ์การให้คะแนนแก่ผู้ยื่นคำร้องขอทำงานในสหราชอาณาจักรตาม ทักษะ คุณสมบัติ ค่าจ้าง หรือ อาชีพ และจะพิจารณาอนุมัติวีซ่าทำงานให้เฉพาะบุคคลที่มีคะแนนรวมผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตลาดแรงงานสหราชอาณาจักรเป็นอย่างมาก

(ข้อมูลระหว่างวันที่ 17-21 กุมภาพันธ์ 2563)

